

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Aluevaltuusto 13.12.2022

Sisällys

1 Hyvinvointialueen talousarvio 2023	2
2 Strategiset tavoitteet	4
3 Sitovat tavoitteet	5
4 Toimintaympäristön kehitysnäkymät	7
5 Hyvinvointialueen organisaatio	8
6 Kehittäminen ja kärkihankkeet.....	9
7 Talousarvion tuloslaskelma ja rahoituslaskelma	10
8 Valtion rahoitus ja lainanottovaltuus	14
9 Investointisuunnitelma, rahoitustarve ja lainanotto	17
10 Vastuualueiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	20
11 Henkilöstösuunnitelma	35

Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Hyvinvointialueet ottavat järjestämisvastuun sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä pelastustoimesta 1.1.2023 ja valmisteluaiakataulu historiallisen suuren uudistuksen toteuttamiseen on ollut äärimmäisen tiukka. Käytännössä tavoitteena on hallittu haltuunotto ja toiminnan kehittämien tulevina vuosina siten, että pystytään vastaamaan julkisen talouden haasteisiin ja samalla varautumaan väestön ikääntymisestä johtuvaan palvelutarpeen kasvuun.

Talousarvion valmisteluun sisältyy siirtymävaiheessa epävarmuutta sillä talousarvion lähtötiedot perustuvat nykyisten kuntaorganisaatioiden ennakovalmisteluun. Poikkeuksellisen suuresta hallinnollisesta uudistuksesta johtuen suurien sopeutusten tekeminen ensimmäisen toimintavuotena on haastavaa palvelutuotannon turvallisen siirron näkökulmasta. Myös liikkeenluovutuksen toimintaperiaatteet rajoittavat sopeutusten tekemistä, sillä valtaosa palvelutuotannon kustannuksista muodostuu ostopalveluista, henkilöstökustannuksista ja toimitilakustannuksista, joihin vaikuttamista voimaanpanolaki siirtymäsäännöksineen merkittävästi rajoittaa. Menopainetta lisää henkilöstökustannusten nousu, yleinen inflaatiotaso, ostopalveluiden hinnankorotukset sekä talousarvion pohjatietojen epävarmuus. Tällä hetkellä valtion laskennallinen rahoitus vuodelle 2023 pohjautuu kuntien v. 2021 tilinpäätöstietojen ja v. 2022 talousarvioiden keskiarvoon, joka on skaalattu arvioituun v. 2022 siirtyvään kustannustasoon. Laskelmia tarkistetaan v. 2023 ja on todennäköistä, että v. 2024 maksettavaksi suunniteltu siirtymätasaus voidaan kohdentaa jo v. 2023 talousarvion katteeksi. Siirtymätasaus on kuitenkin kertaluonteinen erä ja vv. 2024-2030 rahoituslaskelmissa on kustannuskasvua hillitseviä leikkureita. Tarvelaskelmissa huomioidaan vuodesta 2025 eteenpäin vain 80%:ia kokonaiskustannusten muutoksesta.

Hyvinvointialueen näkökulmasta on tärkeää, että talous saadaan vakaalle pohjalle heti toiminnan alkuvaiheessa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden järjestäminen on pitkäjänteistä työtä ja muutosten tulee olla hallittuja. Itä-Uudenmaan nykyinen palvelujärjestelmä ja ennustettu väestönkasvu sekä väestön ikääntyminen edellyttää riittävää valtion rahoitusta tulevina vuosina koska myös investointimahdollisuudet ovat sidottuja taloudelliseen tulokseen ja kantokykyyn. On tärkeää, että valtiolla ja hyvinvointialueilla on yhteinen näkemys talouden kehitysnäkymistä ja todellisesta kustannustasosta, jotta suurimmat talousriskit voidaan välttää. Käytännössä taloudellista liikkumavaraa ei juurikaan ole ja asiakasmaksut ja taksat on määriteltävä enimmäismäärien mukaisesti.

Palveluiden järjestämisen näkökulmasta henkilöstön saatavuus ja riittävyys tulevat olemaan haasteita sekä omassa toiminnassa, että ostopalveluissa. Hyvä johtaminen, vaikutusmahdollisuudet sekä hyvät ja toimivat työyhteisöt ovat avainasemassa, jotta hyvinvointialue voi onnistua palvelulupauksensa toteuttamisessa. Asiakaskeskeisyys, moniammatillisuus ja saavutettavuus täytyy pitää toiminnan keskiössä samalla kun tuottavuutta ja tehokkuutta parannetaan.

1 Hyvinvointialueen talousarvio 2023

1.1 Talousarvion valmistelua koskevat lait

Hyvinvointialueen talousarvion ja –suunnitelman laatimista säätelee Laki hyvinvointialueesta (611/2021 115 §). Aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulle kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialueen strategiaa.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla. Investointeja varten hyvinvointialue voi kuitenkin ottaa pitkäaikaista lainaa, jos valtioneuvosto on antanut siihen valtuuden Laki hyvinvointialueesta 611/2021 15 §:n mukaisesti. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

1.2 Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus

Talousarviossa ja –suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Investointiosasta on käytävä ilmi hyvinvointialueen investointien lisäksi hyvinvointialuekonsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät investoinnit ja sen on perustuttava Laki hyvinvointialueesta 611/2021 16 §:ssä tarkoitettuun investointisuunnitelmaan, jonka toimivaltaiset ministeriöt ovat hyväksyneet siten kuin siitä erikseen säädetään.

Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet sekä suunnitellaan niiden järjestämisen vaatimat toimintatuotot ja –kulut. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Investointiosaa säätelee hyvinvointialueelle Valtiovarainministeriön myöntämä lainanottovaltuus. Tuloslaskelma osoittaa tulo-rahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Talousarvion- ja suunnitelman rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Hyvinvointialueen toiminnassa on noudatettava talousarviota ja siinä määriteltyjä sitoumuksia. Talousarvion sitovuus määrittelee käyttövaltuudet hyvinvointialueen toiminnan järjestämiselle. Aluevaltuustotason sitovuudet talousarvion keskeisille erille ja osille on kuvattu alla olevassa taulukossa:

Sitovuutta koskeva osa	Sitovuustaso
Hyvinvointialuestrategia ja valtuustokauden tavoitteet	Valtuustokauden tavoitteet
Käyttötalousosa	Hyvinvointialueen toimintakate
Investointiosa	Hyvinvointialueen investointimenot (brutto)
Tuloslaskelmaosa	Yleiskatteinen rahoitus, nettorahoitustuotot/-kulut
Rahoitusosa	Lainakannan muutos

1.3 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Hyvinvointialueen taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa hyvinvointialueelle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön kehitys, taloussuunnittelukauden kustannustason muutos sekä muut toimintaympäristön muutokset. Talousarviossa määritellään hyvinvointialueen taloussuunnittelukauden tavoitteet ja esitetään ne voimavarat, jotka ovat käytettävissä tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ne investoinnit, joilla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä ohjataan palveluiden toimintakapasiteetin määrää, laatua ja sijaintia.

Taloussuunnitelma 2023-2025 on valmisteltu yhteistyössä Itä-Uudenmaan kuntien sekä kuntayhtymien kanssa. Kunnat ja kuntayhtymät ovat valmistelleet hyvinvointialueelle budjettiehdotukset, jotka hyvinvointialue on yhdistellyt vastaamaan hyvinvointialueen organisaatorakennetta. Hyvinvointialueen omassa taloussuunnittelussa talousarvion määrärahojen jakoa ja tuloarvioita on tarkennettu sekä tavoitteisto määritelty hyvinvointialuestrategian pohjalta.

2 Strategiset tavoitteet

Hyvinvointialueuudistuksessa keskeinen haaste on taata turvallinen siirtymä hyvinvointialueen käynnistysvaiheessa siten, että asiakkaiden näkökulmasta merkittävää muutosta palveluissa ei tapahdu, vaan aikaisemmin kuntaperusteiset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut jatkavat toimintaansa keskeytyksettä. Sujuvan siirtymän myötä sosiaalietuudet ja palkat maksetaan, tietojärjestelmät toimivat, puhelimeen vastataan eikä uudistus siten aiheuta häiriöitä asiakkaiden tai työntekijöiden arjessa. Hyvinvointialueen aloitusvaiheen suurin huolenaihe onkin operatiivisen toiminnan häiriötön jatkuminen siirtymävaiheessa siten, että kriittiset ICT-järjestelmät toteutuvat aikataulussa, muutoksen koordinointi hyvinvointialueen ja kuntien välillä toimii saumattomasti ja henkilöstön perehdytykseen ehditään paneutua riittävästi.

Hyvinvointialueen kohtaamista haasteista henkilöstön riittävyys on yksi ilmeisimpiä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on kärsitty henkilöstöpulasta vuosikymmenen ajan, eikä tilanne ole helpottumassa sen enempää lyhyellä kuin pidemmälläkään aikajänteellä. Tilanne vaatii ratkaisuja niin paikallisella kuin kansallisellakin tasolla.

Myös valtion rahoituksen riittävyys aiheuttaa varsinkin siirtymävaiheessa epävarmuutta. Uudessa rahoitusmallissa talouden sopeuttaminen annettuun raamiin on välttämätöntä, mutta vaikeasti toteutettavissa. Tulopuolen liikkumavara on rajattu ja menojen karsinnassa mm. toimitilaverkoston osalta kädet ovat siirtymävaiheessa sidotut.

3 Sitovat tavoitteet

Aluevaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2023

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023
Palvelut		
Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden laadukas integrointi	Jokaisessa ”työyksikössä” nostetaan esiin ja kehitetään uusi konkreettinen palvelujen integraatio prosessi.	Prosessit luotu ja toiminnassa.
Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuva.	Asiakaskokemusta mitataan toimipisteissä.	80% asiakkaista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä
Asiakas voi käyttää hyvinvointialueen palveluita digitaalisten välineiden avulla.	Sähköinen ajanvaraus ja etävastaanottojen käyttö lisääntyy.	Käyttö% tai ajanvarauskohteiden määrä /etävastaanottojen määrä.
Konkretisoidaan yhdyspintatyö kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.	Seurataan / mitataan perustettujen yhteistyöryhmien toimintaa.	Yhteistyöryhmien määrittämät tavoitteet toteutuvat.
Ensihoidon saavutettavuusajat ovat HUS palvelutasopäätöksen mukaiset.	Toteutuneet saavutettavuusajat.	Kohteet saavutettu 80 % vaatimusten mukaisesti.
Riskiasumisen tunnistamista kehitetään edelleen yhdessä sosiaalitoimen kanssa.	Ilmoitusten määrä.	Vertailussa vuoden 2022 taso.

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023
Henkilöstö		
Työhyvinvointi kysely tehdään.	Toteutetaan koko henkilöstölle työhyvinvointikysely.	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohjeistus.
Kartoitetaan ja tasapainotetaan henkilöstöresurssit palvelutarpeen mukaan.	Määritellään / seurataan työkuormittavuutta. Henkilöstömitoitusta yksiköittäin.	Saavuttaa lainsäätämä henkilömitoitus sekä tasapainottaa kuormittavuutta.
Hyvinvointialueella on työntekijöihinsä pitovoimaa ja henkilöstö voi hyvin.	Lähtövaihtuvuus	Alle 10 %
Päälliköatasolta ylöspäin henkilöstö on 80 % osallistunut varautumisen harjoitukseen tai koulutukseen.	Toteutuneet koulutukset/harjoitukset	Tavoite 80% toteutunut.
Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023
Talous		
Talousarvion vuosikate toteutuu suunnitellusti.	Talousarvion vuosikate	Vuosikate toteutuu

4 Toimintaympäristön kehitysnäkymät

Vaikka keskiarvoisesti hyvinvointialueen tilanne terveyden ja hyvinvoinnin suhteen on hyvä ja sairastavuus on maan pienimpiä, on alueella merkittäviä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä esimerkiksi sairastavuuden, syntyvyyden ja työttömyyden osalta. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen väestö vanhenee ja demografinen huoltosuhde kasvaa valtakunnallisen trendin mukaisesti. Alueen merkittävimpiä terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia ovat maan keskiarvoa korkeampi syöpäindeksi, lihavuus, lasten ja nuorten pahoinvointi, mielenterveyspalveluiden haasteet sekä pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys. Ikääntyneet kokevat itsestä huolehtimisessa vaikeuksia ja alkoholin käyttö on lisääntynyt. Mielenterveyden palveluissa käyttö painottuu raskaisiin palveluihin matalan kynnyksen palveluiden sijaan.

Työttömien työnhakijoiden määrä on pienentynyt alueen jokaisessa kunnassa 20-30 prosenttia vuoden takaisesta, mutta työssä olevien määrä on laskenut. Myös toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on laskenut selvästi. Lastensuojeluilmoitusten, hakemusten ja pyyntöjen määrä on lisääntynyt kolmena viime vuotena. Huoli lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista on kasvanut.

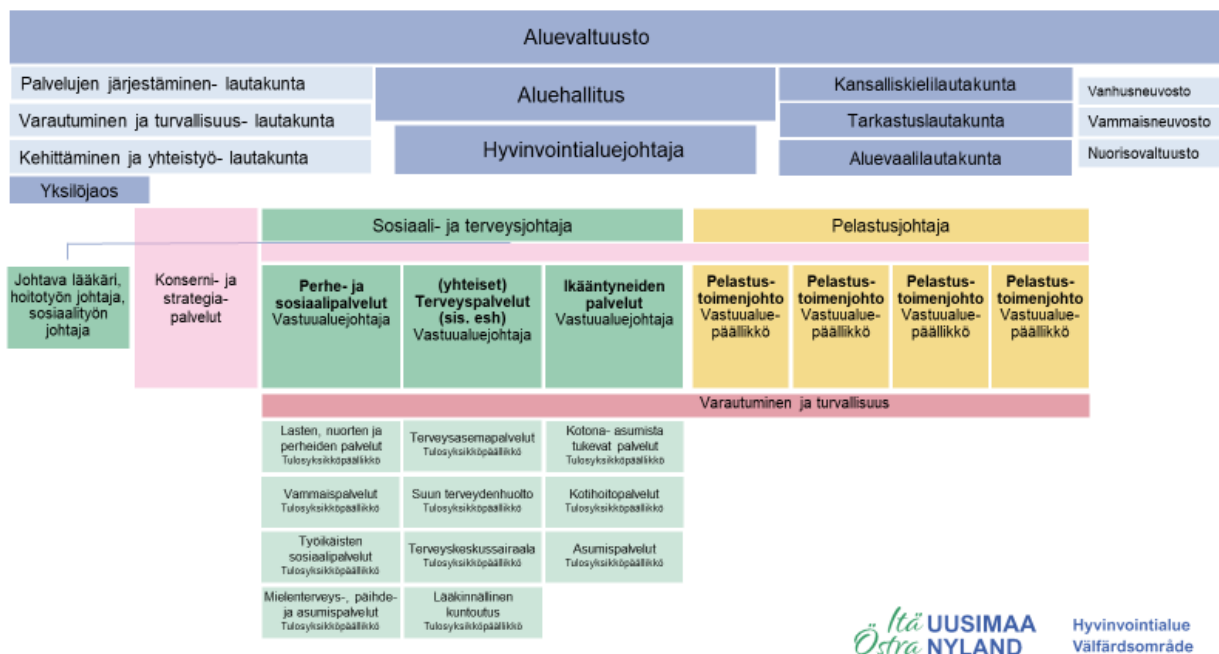
Sotepalveluiden kysynnän arvioidaan siirtyvän yksityiseltä sektorilta julkiselle, jos KELA-korvauksia leikataan aiotulla tavalla ja terveydenhuollon hoitotakuun avulla vastaanottoajan saa julkiselta puolelta nykyistä nopeammin. Valmisteilla olevien lakimuutosten vaikutuksia kysyntään on vaikea ennakoida.

Pandemian aiheuttama hoitovelka ja valtakunnallinen hoitajapula tulee haastamaan hyvinvointialuetta sen tärkeässä terveydenhuollon järjestämistehtävässä. Ympäröivä yhteiskunta ja maailmanpoliittinen tilanne luovat toimintaan omat haasteensa. Euroopassa käytävän sodan aiheuttama hintojen nousu ja inflaation kotitalouksille tuomat haasteet asettavat sosiaali- ja terveyspalveluille suuret vaatimukset. Sähköisten palvelujen kehittyminen ja toisaalta niiden voimakas kysynnän kasvu aloittavalla hyvinvointialueella mahdollistavat monialaisen palvelun niitä erityisesti tarvitseville asiakas- ja potilasryhmille.

Alueen yhteenlasketun väestömäärän arvioidaan nousevan kasvun keskittyessä Sipooseen ja Porvooseen. Syntyvyysennuste on laskusuuntainen. Demografinen huoltosuhde on kasvamassa valtakunnallisen trendin mukaisesti. Alue on vahvasti kaksikielinen ja Itä-Uudellamaalla ruotsia äidinkielenään puhuvia on väestöstä maan toiseksi eniten. Suhteessa muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ulkomaalaistaustaisten määrä on verraten pieni, mutta kasvusuunnassa.

5 Hyvinvointialueen organisaatio

Hyvinvointialueen organisaatiomalli ja johtamisjärjestelmä hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.6.2022.

Itä-UUSIMAA NYLAND
 Östra Västervärdomsråde

Organisaatiomallin alatasoa työstettiin palvelualueittain Johtamisen ja osaamisen jaoston laatiman esityksen pohjalta. Organisaatiomallin alatasot täsmentyvät palveluiden järjestäytyessä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Organisaation vastuualueet jakautuvat maantieteellisesti kolmeen alueeseen: itäinen, keskinen ja läntinen alue. Tavoitteena on, että organisaation rakennetta kehitetään varsinaisen toiminnan alkaessa ja kehittämistarpeiden tullessa esiin. Hyvinvointialueen strategia ja palvelustrategia määrittelevät jatkossa myös organisoitumista ja etenkin alueellisia jalkoja hyvinvointialueella.

6 Kehittäminen ja kärkihankkeet

Hyvinvointialueen kehittämistyö on käynnistynyt soteuudistushankkeiden kautta, joiden pohjalta kehittämistyötä tullaan jatkamaan vuonna 2023. Kehittämisen keskiössä on hoitotakuulainsäädännön tiukentuminen, jonka myötä useissa palveluissa tarvitaan toimintamallien uudistamista, työnjaon selkeyttämistä, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyön selkeyttämistä, sekä uusia palvelumuotoja. Kolmannen sektorin roolin vahvistaminen, digipalveluiden käytön lisääminen (digitokeskustoiminnan käynnistäminen), sekä tiedolla johtamisen edistäminen ovat suuri osa seuraavien vuosien kehitystyötä.

Vuonna 2023 alueella on käynnissä kolme valtionavustushanketta, Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushanke, Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut –hanke, sekä Suomen kestävä kasvun (RRP) -hanke.

Suomen kestävä kasvun hankkeella (RRP) tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kasvua. Ohjelman rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU). Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Suomen kestävä kasvun ohjelman pilarista 4, joka koskee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistamista ja kustannusvaikuttavuuden lisäämistä, ja osin pilarista 3, joka koskee työllisyysasteen ja osaamistason nostamista kestävä kasvun vauhdittamiseksi. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen RRP-hankkeen suunnitelma on laadittu hyvinvointialueen strategiaa tukevaksi, ja sen keskeinen tavoite on, että hankkeen jälkeen Itä-Uudenmaan alueella on toimivat, standardoidut ja yhteismitalliset sote-palvelut, joita johdetaan ja seurataan tietoon perustuen laatujärjestelmän avulla.

Yksi kehittämisen painopisteistä on lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen. Hyvinvointialueelle perustetaan v.2023 mielenterveys- ja päihdeyksikkö lapsille ja nuorille. Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä mm. erikoissairaanhoidon kanssa, jotta saadaan aikaan toimiva palveluketju. Hyvinvointialueen tehtävänä on tarjota hoitoa ja tukea lievistä ja keskivaikeista mielenterveyden ongelmista kärsiville asiakkaille. Tämä palvelu on ollut puutteellisesti resursoitu alueen kunnissa. Kehittämistyötä on rahoitettu RRP-hankkeesta v. 2022 ja toiminnan käynnistämiseen on haettu jatkorahoitusta vuosille 2023-2025.

7 Talousarvion tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelmassa yhdistetään toimialojen käyttötalouden tulot ja menot. Tulot ja menot esitetään tiliryhmittäin. Toimialojen tulojen ja menojen erotus on toimikate.

Talousarvio laaditaan bruttoperiaatteella siten, että tulot ja menot budjetoidaan erikseen. Talousarvioon sisältyy keskitetysti hoidettujen palvelujen kustannusten kohdentaminen niiden käyttäjille. Keskitetyt palvelut kohdennetaan tulosyksiköille aiheuttamisperiaatteella. Keskitetyistä palveluista muodostuu hyvinvointialueen sisäisiä tuloja ja menoja.

Talousarviomenot rahoitetaan toiminnasta saatavilla tuloilla sekä valtion rahoituksella. Kun toimintakatteeseen lisätään valtion rahoitus ja muut rahoituserät, saadaan tuloslaskelman vuosikate.

Vuosikatteella tulisi kattaa käyttöomaisuuden poistot, jotta toiminnan kirjanpidollinen tulos olisi positiivinen. Talousarvion vuosikate vaikuttaa seuraavan vuoden lainanottovaltuuteen.

Rahoituslaskelmassa yhdistetään tuloslaskelman vuosikate, investointimenot ja –tulot. Siinä esitetään myös hyvinvointialueen anto- ja ottolainauksen muutokset sekä muut maksuvalmiuden muutokset. Rahoituslaskelmalla osoitetaan, miten hyvinvointialueen rahoitustarve katetaan.

Talousarvon mukaan ei hyvinvointialueen talous ei ole tasapainossa vuonna 2023, vaan tulos on kääntymässä alijäämäiseksi eikä vuosikate riitä kattamaan poistoja.

Talousarviovuoden 2023 vuosikate tulee olemaan noin –26,5 miljoonaa euroa. Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja eikä investointeja. Valtion lainanottovaltuus riittää kattamaan investointeja pitkäaikaisilla lainoilla.

Alijäämän kattaminen tulee edellyttämään toiminnan sopeuttamista ja talouden tasapainottamisohjelma on määrä laatia vuoden 2023 aikana samassa yhteydessä palvelustrategian kanssa.

Tuloslaskelma

1000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot	12 433	12 451	12 467
Maksutuotot	17 126	17 126	17 296
Tuet ja avustukset	9 473	9 473	9 473
Muut tuotot	5 127	5 172	5 217
Toimintatuotot yhteensä	44 159	44 222	44 453
Henkilöstökulut	-138 891	-142 496	-146 361
Palvelujen ostot	-248 306	-249 661	-248 419
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 257	-10 452	-10 452
Avustukset	-12 267	-11 677	-11 677
Muut toimintakulut	-23 476	-21 789	-21 789
Toimintakulut yhteensä	-433 197	-436 075	-438 698
Toimintakate	-389 038	-391 853	-394 245
Valtion rahoitus	362 683	406 700	414 000
Rahoitustuotot ja -kulut			
Rahoitustuotot			
Rahoituskulut	-150	-295	-749
Vuosikate	-26 506	14 552	19 006
Suunnitelman mukaiset poistot	-978	-2 114	-3 959
Tilikauden tulos	-27 484	12 438	15 047
Kumulatiivinen yli- / alijäämä (-/+)	-27 484	-15 046	1

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 116 §:n mukaan kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia. Lisäksi hyvinvointialueesta annetun lain 117 §:n mukaan Hyvinvointialueen tilinpäätökseen sisältyy rahoituslaskelma ja sen liitteenä olevat tiedot.

Rahoituslaskelman laadinnassa käytettävästä kaavasta säädetään valtioneuvoston asetuksella hyvinvointialueen tilinpäätöksestä esitettävistä tiedoista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma on laadittu noudattaen tätä kaavaa. Rahoituslaskelma laaditaan kirjanpitoon perustuvana erillislaskelmana. Rahoituslaskelma perustuu tuloslaskelman eriin ja taseen erien muutoksiin.

Rahoituslaskelmassa rahavirrat jaetaan toiminnan, investointien, ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma ja sen liitetiedot täydentävät tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen

antamaa kuvaa tulo-rahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakannan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista.

Toiminnan rahavirta: Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan rahavirtoja kuvaavat vuosikate tuloslaskelman mukaisena sekä vuosikatteen jälkeen esitettävät satunnaiset erät. Lisäksi esitetään tulo-rahoituksen korjauserät.

Investointien rahavirta: Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä sijoitusten osakkeisiin ja osuuksiin käytettyjä varoja tilikauden aikana. Investointien rahavirrassa menona näkyy investointimenot ja tulona rahoitusosuudet investointimenoihin sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.

Rahoituksen rahavirta: koostuu antolainojen, lainakannan, oman pääoman ja muista maksuvalmiuden muutoksista. Lainakannan muutoksessa on arvio siitä, paljonko hyvinvointialue ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuonna ja paljonko pitkäaikaisia lainoja lyhennetään.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma on esitetty seuraavassa taulukossa.

1000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta	-26 439	14 619	19 073
Vuosikate (-/+)	-26 506	14 552	19 006
Satunnaiset erät (-/+)	-	-	-
Tulorahoituksen korjauserät (-/+)	67	67	67
Investointien rahavirta	-9 563	-15 982	-10 027
Investointimenot (-)	-9 996	-15 915	-9 960
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	500	-	-
Pysyvien vastaavien luovutustulot (+)	-67	-67	-67
Toiminnan ja investointien rahavirta	-36 002	-1 363	9 046
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys (-)	-	-	-
Antolainasaamisten vähennys (+)	-	-	-
Lainakannan muutokset	9 996	14 982	7 428
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	9 996	15 982	10 027
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-	-1 000	-2 599
Lyhytaikaisten lainojen muutos (-/+)			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 564	-	-
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset (-/+)	3 800	-	-
Vaihto-omaisuuden muutokset (-/+)	-	-	-
Saamisten muutokset (-/+)	-2 400	-	-
Korottomien velkojen muutos (-/+)	-4 964	-	-
Rahoituksen rahavirta	6 432	14 982	7 428
Rahavarojen muutos, vaikutus maksuvalmiuteen	-29 570	13 619	16 474
Rahavarojen muutos	-29 570	13 619	16 474
Rahavarat 31.12.	2 030	15 649	32 123
Rahavarat 1.1.	31 600	2 030	15 649

8 Valtion rahoitus ja lainanottovaltuus

8.1 Rahoitus

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu suurelta osin valtion rahoitukseen sekä osin asiakas- ja käyttömaksuihin. Valtion rahoitus on laskennallista ja yleiskatteista. Yleiskatteinen rahoitus koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien rahoitusmalleista. Koko maan tasolla rahoituksen pohjan muodostavat kunnilta siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen tehtävien kustannukset.

Hyvinvointialueiden rahoitusmallissa sosiaali- ja terveydenhuollon osalta rahoituspohjaa korotetaan vuosittain arvioiduilla palvelutarpeen ja kustannustason kasvulla. Pelastustoimen osalta rahoituspohjaa korotetaan kustannustason kasvulla. Lisäksi kustannustasossa huomioidaan myös hyvinvointialueiden mahdolliset tehtävämuutokset. Tämän lisäksi hyvinvointialueelle myönnetty laskennallinen rahoitus tarkistetaan jälkikäteen vuosittain vastaamaan valtakunnallisesti toteutuneita kustannuksia. Lisäksi vuoden 2023 rahoitusta korjataan jälkikäteen vuonna 2024 kerta- erällä ja vuonna 2025 toteutetaan rahoitustason valtakunnallinen tarkistus, jolla varmistetaan rahoituksen todellisen kustannustason seuraavuus.

Talousarviovalmisteluprosessin aikana Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle osoitettu valtion nettorahoitus on tarkentunut useaan otteeseen, ja viimeisin tarkistus tehtiin 19.9., minkä pohjalta tämä talousarvio on laadittu. Tarkistusten yhteydessä valtiovarainministeriö on tarkistanut myös tulevien vuosien rahoitustasot aina vuoteen 2030 asti. Vuosien 2024–2030 arvioitua rahoitusta, joka kuvaa aluekohtaista rahoituksen kehittymistä tulevina vuosina, kutsutaan tässä vaiheessa valtiovarainministeriön mukaan painelaskelmaksi.

Painelaskelmissa on huomioitu siirtymätasaus ja siten vuoden 2024 arvioitu rahoitus on 380 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 arvioitu rahoitus on 399 miljoonaa euroa.

Rahoituksen tarkastus vuoden 2023 tasolle syyskuussa 2022.

Rahoituserä	euroa	%
Sote siirtyvät kustannukset, 2022 taso	20 748 304 000	92,14 %
Pela siirtyvät kustannukset, 2022 taso	485 277 000	2,16 %
HVA-siirtyvät kustannukset yhteensä, 2022 taso	21 233 581 000	94,29 %
HVA-uudet tehtävät, sote	275 268 000	1,22 %
HVA-uudet tehtävät, pela	0	0,00 %
Palvelutarve, sote	253 129 309	1,12 %
HVA-indeksi, sote	739 250 452	3,28 %
HVA-indeksi, pela	17 081 750	0,08 %
sote-rahoitus 2023	22 015 951 761	97,77 %
pela-rahoitus 2023	502 358 750	2,23 %
HVA rahoituksen taso 2023, laskelmaan	22 518 310 512	100,00 %
Rahoituksen kokonaismuutos	1 284 729 512	5,71 %

Hyvinvointialueiden uudet, laajentuva tehtävät ja niihin kohdistettu rahoitus.

Vuonna 2023 hyvinvointialueille syntyä uusia kustannuksia mm. hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen nostosta ja hoitotakuun kiristymisestä sekä muista palveluiden henkilöstömitoitukseen vaikuttavista lainsäädäntömuutoksista. Myös lainsäädäntömuutokset, jotka vaikuttavat palveluiden saannin lisäämiseen tuovat lisäkustannuksia, esimerkiksi sosiaalinen luototus. Kustannuksia lisää myös selkeytetyt kustannusjaot tietyissä palveluissa sosiaalipalveluiden ja sivistyspalveluiden välissä, esimerkiksi kuljetuskustannuksista.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle kohdistettu rahoitus vuonna 2023.

	Laskennallinen	%-osuus	Rahoitus
Itä-Uusimaa	387 064 936	100	362 682 591
<i>josta sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	<i>378 434 356</i>	<i>97,77</i>	<i>354 595 676</i>
<i>josta pelastuslaitos</i>	<i>8 630 580</i>	<i>2,23</i>	<i>8 086 915</i>

8.2 Lainanottovaltuus

Valtioneuvosto päättää vuosittain hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi.

Vuoden 2023 lainanottovaltuudet on laskettu sote-uudistuksen voimaanpanolain mukaisesti. Laskennan pohjana ovat sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymien talousarvio- ja tilinpäätöstiedot sekä laskelmat hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksesta.

Vuodesta 2024 lähtien lainanottovaltuus lasketaan hyvinvointialueiden talouden tietoihin perustuen. Vuosikatteena käytetään hyvinvointialueen tilikautta edeltävän vuoden talousarvion mukaista arvoa, jota voidaan oikaista talouden seurannan tiedoilla. Tämän vuoksi tulevien vuosien lainanottovaltuus voi poiketa olennaisesti vuoden 2023 valtuudesta.

HUS-yhtymän välinen laskutus vaikuttaa merkittävästi siihen, millaiseksi lainanottovaltuus muodostuu.

Lainanottovaltuus perustuu hyvinvointialueen lainanhoitokykyyn, ja se lasketaan lainojen enimmäismäärän ja vuoden alun ennakoitun lainamäärän erotuksena. Lainojen enimmäismäärä saadaan kertomalla hyvinvointialueen vuosikate kymmenellä. Tämä perustuu oletukseen, että hyvinvointialueen keskimääräinen lainojen jäljellä oleva maksuaika on kymmenen vuotta.

Valtioneuvoston myöntämä lainanottovaltuus Itä-Uudellemalle vuonna 2023 on 74 911 164 euroa.

9 Investointisuunnitelma, rahoitustarve ja lainanotto

Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman seuraavaa tilikautta seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista sekä niiden rahoituksesta. Investointeja voidaan rahoittaa tulorahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä lainanottovaltuuden mukaisesti pitkäaikaisella lainalla.

9.1 Investointisuunnitelma

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman investoinnit

1000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Rakennukset	0	0	0	0	0	0
Laite- ja kalustohankinnat	120	0	50	0	0	170
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	5 925	5 000	4 900	4 000	4 000	23 825
Muut investoinnit	500	0	0	0	0	500
Investointimenot yhteensä	6 545	5 000	4 950	4 000	4 000	24 495
Investointien luovutustulot	-500	0	0	0	0	-500
Investointimenot yhteensä (netto)	6 045	5 000	4 950	4 000	4 000	23 995

Pelastustoimen osasuunnitelman investoinnit

1000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Rakennukset	150	9 000	3 500	0	0	12 650
Laite- ja kalustohankinnat	2 936	1 860	1 450	2 580	1 350	10 176
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	55	55	60	60	60	290
Muut investoinnit	310	0	0	0	0	310
Investointimenot yhteensä	3 451	10 915	5 010	2 640	1 410	23 426
Investointien luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä (netto)	3 451	10 915	5 010	2 640	1 410	23 426

Investoinnit yhteensä molemmat osasuunnitelmat huomioiden

1000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Rakennukset	150	9 000	3 500	0	0	12 650
Laite- ja kalustohankinnat	3 056	1 860	1 500	2 580	1 350	10 346
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	5 980	5 055	4 960	4 060	4 060	24 115
Muut investoinnit	810	0	0	0	0	810
Investointimenot yhteensä	9 996	15 915	9 960	6 640	5 410	47 921
Investointien luovutustulot	-500	0	0	0	0	-500
Investointimenot yhteensä (netto)	9 496	15 915	9 960	6 640	5 410	47 421

Investointeja vastaavat sopimukset

1000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Rakennukset	3 679	0	0	0	0	3 679
Laite- ja kalustohankinnat	2 517	148	980	80	0	3 728
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	0	0	0	0	0	0
Muut investoinnit	0	0	0	0	0	0
Investointia vastaavat sopimukset yht.	6 196	148	980	80	0	7404
Investointien luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot yhteensä (netto)	6 196	148	980	80	0	7404

Investointeja vastaavista sopimuksista merkittävin osa on hyvinvointialueen käyttöön suunniteltujen uusien tilojen vuokravastuita. Investointeja vastaavissa sopimuksissa on myös leasing rahoitetut ajoneuvot ja kalusteet.

9.2 Rahoitustarve ja lainanotto

Vuoden 2023 osalta Itä-Uudenmaan hyvinvointisuunnitelmaesityksessä pysyvien vastaavien hankkeiden rahoitustarve on yhteensä 8,9 miljoonaa euroa, joka vastaa myös hyvinvointialueen pitkäaikaisen lainakannan muutosta vuonna 2023. Seuraavana vuonna 2024 pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan kasvavan 15,9 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 aikana 9,9 miljoonaa euroa. Pitkäaikainen rahoitustarve investointeihin järjestetään ensisijaisesti lainanottovaltuuden puitteissa.

10 Vastuualueiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

10.1 Demokratiapalvelut

10.1.1 Toimielimet

Aluevaltuusto

Aluevaltuusto on hyvinvointialueen ylin päättävä elin, jonka tehtävistä säädetään hyvinvointialueissa. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuustossa on 59 aluevaltuutettua. Aluevaltuusto nimeää aluehallituksen ja muut toimielimet hyvinvointialueelle. Aluevaltuusto päättää muun muassa hyvinvointialuestrategiasta, hyvinvointialueen hallintosäännöstä sekä hyvinvointialueen talousarviosta. Toimivaltaa on siirretty hallintosäännön määräyksillä muille toimielimille tai viranhaltijoille. Aluevaltuuston toimikausi on lain mukaan neljän vuoden mittainen, mutta seuraavat aluevaalit järjestetään jo vuonna 2025.

Aluehallitus

Aluehallitus johtaa aluevaltuuston alaisena hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä vastaa hyvinvointialueesta annetussa laissa määrätyistä tehtävistä. Aluehallituksessa on viisitoista jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Lautakunnat

Tarkastuslautakunta

Huolehtii lain mukaisesti hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, arvioi hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteita, tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta tekee aluevaltuustolle esityksen siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapaus.

Varautuminen ja turvallisuus –lautakunta

Linjaa varautumista, valmiussuunnittelua ja pelastustoimen ohjausta. Lautakunta tekee aluehallitukselle ja aluevaltuustolle esityksen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä, antaa toimialaansa kuuluvat vastineet ja lausunnot ja koordinoi pelastuslain mukaisia tehtäviä. Lautakunta arvioi hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden, varautumisen ja valmiussuunnittelun toteuttamista ja kehittämistarpeita ja vastaa käytännön ohjeistamisesta näissä asioissa.

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta

Koordinoi hyvinvointia ja terveyttä edistävää yhteistyötä kuntien, kolmannen sektorin ja erikoissairaanhoidon kanssa sekä yhteistyötä hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten kuten vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston kanssa. Lautakunnassa käsiteltäviä asioita ovat mm. asukkaiden ja eri toimijoiden osallistaminen, palveluiden laatu, potilas- ja asiakasturvallisuus ja yleisten avustusten myöntäminen. Lautakunta vastaa hyvinvointialuestrategian ja hyvinvointikertomuksen valmistelusta esitettäväksi aluevaltuustolle sekä tutkimuksen, kehittämisen, innovaatioiden ja osaamisen ohjauksesta.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta

Käsittelee ja linjaa palvelukokonaisuuksien yhteensovittamiseen, palveluiden saatavuuteen sekä hankinta- ja tuotantotapoihin liittyviä asioita. Niitä ovat mm. sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma, palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma. Lautakunta vastaa palveluiden alueellisesta yhdenvertaisuudesta ja päättää palvelukriteereistä, harkinnanvaraisista asiakasmaksuista ja palveluseteliarvoista.

Kansalliskielilautakunta

Arvioi ja edistää vähemmistökielisten palveluiden toteutumista hyvinvointialueella. Lautakunnan tehtävistä ja asemasta säädetään tarkemmin hyvinvointialuelaisissa.

Aluevaalilautakunta

Aluevaltuuston nimeämän aluevaalilautakunnan tehtävänä on muun muassa aluevaalien ehdokasasettelun vahvistaminen ja aluevaalien vaalituloksen vahvistaminen.

Vaikuttamistoimielimet

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiä ovat *vammais-* ja *vanhusneuvosto* sekä *nuorisovaltuusto*. Vaikuttamistoimielimet nimeää aluehallitus aluevaltuuston toimikauden ajaksi. Aluehallitus myös hyväksyy vaikuttamistoimielimille toimintasäännön.

Hyvinvointialuelain mukaan vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten

jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä.

1000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0
Henkilöstökulut	-831	-835	-835
Palvelujen ostot	-132	-132	-132
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5	-5	-5
Avustukset	-360	-360	-360
Muut toimintakulut	-85	-85	-85
Toimintakulut yhteensä	-1 412	-1 416	- 1 416
Toimintakate	-1 412	-1 416	-1 416

10.2 Konserni- ja strategiapalvelut

Hyvinvointialueen konserni- ja strategiapalvelut vastaavat keskitettyjen hallintopalvelujen ja sosiaali- ja terveystalouden järjestämistoiminnasta. Vuoden 2023 aikana hyvinvointialueelle luodaan toimivat hallinnon rakenteet ja rekrytoidaan tarvittavat asiantuntijat konserni- ja strategiapalveluihin. Liikkeenluovutuksessa siirtyvä hallinnon henkilöstö sijoittuu pääosin konserni- ja strategiapalveluihin ja yhtenä tärkeimmistä tavoitteista onkin yhteensovittava tehtävät ja osaaminen mahdollisimman optimaalisesti.

Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Hyvinvointialuejohtaja kokoaa johtoryhmän, joka koostuu konserni- ja strategiapalvelujen johdosta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon johtajasta ja pelastusjohtajasta.

Hallintopalveluiden vastuualue vastaa mm. hankintapalveluista, asiakirjahallinnosta, oikeudellisista tukipalveluista, demokratia- ja vaalipalveluista sekä kiinteistöpalveluista. Hallintopalveluihin sijoittuvat myös ravinto- laitoshuolto- ja logistiikkapalvelut hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa. Hallintopalveluihin kootaan myös muuta tukipalvelutoimintaa, kuten keskitetyt sihteeripalvelut.

Talouspalveluiden tehtäväkenttää ovat mm. taloussuunnittelu, rahoitus, laskutus, talouden seuranta ja laskentapalvelut. Talouspalveluissa toimii talouden asiantuntijoita, jotka tukevat vastuualueita, niiden johtamista ja palvelutuotantoa. Talouspalveluissa ennakoitaan aktiivisesti mahdollisia riskejä ja ohjataan hyvinvointialueen johtoa ja päätöksentekijöitä taloudellisesti kestävään toimintaan. Talouspalvelut avustavat vastuualueita myös palvelujen tuotteistamisessa ja asiakasmaksujen määrittelyssä.

HR-yksikkö antaa asiantuntijapalveluja läpileikkaavasti koko hyvinvointialueen organisaation. Tällä varmistetaan yhdenmukaiset ja vaikuttavat henkilöstöjohtamisen linjaukset uuden työnantajan aloittaessa toimintansa.

Henkilöstöjohtaminen ja henkilöstövoimavarojen johtaminen - henkilöstön määrä ja saatavuus, osaaminen, ammattirakenteet, työnkuvat, työnjaot, henkilöstön hyvinvointi, työkykyjohtaminen - ovat keskeisessä osassa päivittäisessä palvelutuotannossa.

HR:n painopistealueita tulevat vuonna 2023 olemaan hyvinvointialueen henkilöstöön ja työsuojeluun liittyvien ohjeiden ja käytäntöjen laatiminen, perehdytys, rekrytointi, työterveysyhteistyö ja työkykyjohtaminen. Hyvinvointialue osallistuu KEVA:n projektiin, jonka tavoitteena on vahvistaa esihenkilöiden työkykyosaamista.

Kehittämispalvelut tarjoavat tukea koko hyvinvointialueelle tutkimus-, kehittämis-, koulutus-, innovaatio-, ja osaamistoiminnoissa (TKKIO), laatu- ja valvonta-asioissa, asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa, oppilaitosyhteistyössä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä osallisuustyön johtamisessa. Yhdyspintatyö kuntiin ja järjestöihin on kehittämispalveluiden ydintoimintaa. Kehittämispalvelut vastaavat mm. hyvinvointikertomuksen sisällöistä. Kehittämispalvelut avustavat tiedolla johtamisen implementointia organisaation eri tasoille ja vastaavat alueellisista valtionavustushankkeista ja niissä aloitetun kehittämistyön loppuun saattamisesta.

Vuoden 2023 tavoitteena kehittämispalveluissa on luoda hyvin toimivat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyörakenteet alueelle sekä huolehtia asiakas- ja potilasturvallisuuden seurannasta ja laadukkaan asiakastyön toteutumisesta hyvinvointialueella. Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunnan toiminta aloitetaan ja vakiinnutetaan vuoden 2023 aikana. Järjestöjen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Toimiva järjestöyhteistyö edellyttää yhteistyörakenteiden ja -prosessien suunnittelua. Kumppanuuspöytä tulee toimimaan yhteistyöfoorumina, jossa yhteisiä tavoitteita suunnitellaan ja toteutetaan.

Viestintätiimi suunnittelee, toteuttaa ja kehittää hyvinvointialueen sisäistä ja ulkoista viestintää ja brändityötä. Viestinnän tehtävänä on tukea hyvinvointialueen strategian toteutumista viestinnän keinoin, tehdä toimintaa ja palveluja tunnetuksi ja saavutettavaksi, kertoa päätöksenteosta ja palveluista ymmärrettävästi eri kohderyhmille, tukea vuorovaikutusta ja osallistumista ja rakentaa näin luottamusta hyvinvointialueeseen.

Henkilöstöviestintä on uudessa ja uudistuvassa organisaatiossa tärkeää ja aktiivista. Viestintätiimi tukee tätä ammattiosaamisellaan. Ulkoisen viestinnän keskeisiä osa-alueita ovat mediapalvelu ja tiedottaminen, verkkopalvelun kehittäminen ja kasvava näkyvyys sosiaalisessa mediassa. Hyvinvointialueella tulee olla valmius tehostettuun viestintään kriisitilanteissa. Hyvinvointialueen brändi rakentuu sekä johdonmukaisen viestinnän ja markkinoinnin että itse toiminnan ja asiakaskokemuksen myötä.

Viestintä vastaa hyvinvointialueen verkkosivustosta, intranetistä ja muista viestintäkanavista, joiden kehittäminen ja sisällön laajentaminen jatkuvat vuonna 2023.

Digipalvelujen toiminnan tärkeimpänä painopisteenä on ICT-siirtymähankkeen loppuunsaattaminen ja toiminnan vakauttaminen tältä osin. ICT-siirtymähankkeen laajuudesta johtuen useissa järjestelmissä toteutettiin vuoden 2022 aikana väliaikaisratkaisuja, jotka on purettava ja tämän jälkeen optimoitava.

Digipalvelut vastaa hyvinvointialueen järjestelmäkokonaisuudesta, siihen liittyvästä toimittaja- ja kumppaniverkostosta, hankinnoista sekä kehittämistoiminnoista. Myös tietojohdaminen kuuluu digipalveluiden vastuualueelle.

Digipalvelut osallistuu omalta osaltaan valmiussuunnitteluun ja varautumiseen, erityisenä painopisteenä kyberturvallisuus.

1000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	6 635	6 635	6 635
Muut tuotot	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	6 635	6 635	6 635
Henkilöstökulut	-16 212	-16 440	-16 748
Palvelujen ostot	-17 489	-17 822	-17 822
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-220	-225	-225
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	-470	-373	-373
Toimintakulut yhteensä	-34 392	-34 859	-35 167
Toimintakate	-27 757	-28 224	-28 532

10.3 Pelastuslaitos

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos tuottaa pelastustoimen ja ensihoidon palveluja tuloksellisesti ja kustannustehokkaasti Itäisellä Uudellamaalla. Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on haluttu yhteistyökumppani, joka henkilöstönsä kautta on jatkuvasti kehittämässä itäuusmaalaisten turvallisuutta kaikilla pelastuslaitoksen vastuualueilla, sekä on osallistunut, ja edelleen osallistuu vahvasti kansalliseen kokonaisturvallisuuden kehittämiseen.

Öljynsuojarahaston alasajo tulee vaikeuttamaan tulevina vuosina öljyntorjuntakaluston uudistamista. Tämä on asettanut suuria haasteita erityisesti Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselle, koska olemme panostaneet vahvasti öljyntorjuntaan, myös ottamalla kansallisia suorituskykyjä hoidettavaksemme, sillä alueellamme on selkeästi tarvetta varautua öljyonnettomuuksiin. Tulevana vuonna on päätetty investoida useiden epätietoisten vuosien jälkeen öljyntorjuntakalustoon.

Tulevaisuuden haasteena on myös pelastustoimen toimiminen kahdessa eri ICT-verkkoympäristössä. Toisaalta Itä-Uudenmaan pelastuslaitos tulee toimimaan hyvinvointialueen ylläpitämässä hallintoverkossa, jossa hoidetaan kaikki hallintoon kuuluvat toiminnot. Toisaalta taas pelastuslaitos toimii turvallisuusviranomaisena Erillisverkkojen ylläpitämässä Turvallisuusverkossa (Tuve). Turvallisuusverkossa hoidetaan kaikki hälytys- ja valvontatoiminta. Tulevaisuudessa on selkeä tavoite saada kaikki viranomaistoimintaan kuuluvat toiminnot turvallisuusverkkoon. Kahdessa eri ICT-ympäristössä toimiminen lisää väistämättä kustannuksia. Esitetyistä haasteista riippumatta, pelastuslaitoksen toimintojen kehittämistä jatketaan annettujen taloudellisten kehysten sallimissa puitteissa.

Pelastuslaitoksen tuottamien pelastustoimen palvelujen alueellinen saatavuus ja taso on määritelty yksityiskohtaisemmin pelastustoimen alueen palvelutaso-päätöksessä, joka on laadittu yhteistyössä sopijakuntien kanssa. Palvelutasopäätös vuosille 2021-2024 astui voimaan vuoden 2021 alusta.

Pelastustoiminnan tehtäväalue vastaa pelastuslain mukaisten pelastustoiminnan tehtävien suorittamisesta. Palvelua tuotetaan kolmelta päätoimisen henkilöstön miehittämältä pelastusasemalta, viideltä sivutoimisen henkilöstön miehittämältä asemalta, sekä 24 vapaaehtoisten sopimuspalokuntalaisten miehittämältä asemalta. Hajautetun pelastusasemaverkoston avulla pelastuslaitos pystyy tuottamaan pelastustoimen palveluita koko alueelle. Pelastusasemien sijoituksessa oleellista on niiden sijainti riskien mukaisesti. Päätoimiset pelastusasemat kattavat suurimmat asukaskeskittymät ja riskikohteet, sivutoimisten pelastusasemat sijaitsevat kuntakeskuksissa ja sopimuspalokuntien asemat kylissä. Haasteena tulevaisuudessa on etenkin etelä-Sipoon jatkuvasti kasvava rakentaminen, ja sinne muodostuva riskialue, jonka tavoittaminen toimintavalmiusaikojen puitteissa on haasteellista.

Pelastuslaitos vastaa HUS-yhtymän ja pelastuslaitoksen välisessä yhteistoimintasopimuksessa todettujen ensihoitopalveluiden tuottamisesta ja ensivastetoimintojen järjestämisestä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Ensihoitopalvelujen taso ja määrä perustuu HUS-yhtymän hyväksymään ensihoidon palvelutasopäätökseen ensihoito- ja ensivastepalvelujen tuottamisesta. Vuodelle 2023 pelastuslaitos on yhdessä Hus Akuutti Ensihoito Porvoon kanssa esittänyt yhden uuden 24/7/365 valmiudessa olevan hoitotason ensihoitoyksikön perustamista ja sijoittamista Askolan pelastusasemalle. Lisäys perustuu Myrskylän ja Pukkilan siirtymiseen osaksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta ja sillä parannetaan mahdollisuuksia yhdenvertaisten ensihoitopalveluiden tuottamiseen koko hyvinvointialueella. Lisäys edellyttää ensimmäisen toimintavuotensa aikana kahdeksan uuden ensihoitajan tehtävän lisäämistä ensihoidonvastuualueelle. Pelastuslaitos tuottaa vastuullaan olevat ensihoitopalvelut Husin asettamien tavoitteiden ja niitä mittaavien mittareiden mukaisesti.

Pelastuslaitoksen riskienhallinnan vastuualue vastaa pelastuslain mukaisesta viranomaisvalvonnasta, turvallisuusviestinnästä ja palontutkinnasta. Myös kemikaalilainsäädäntö asettaa valvontavelvollisuuden pelastusviranomaiselle. Toiminnalle asetetut tavoitteet on määritelly pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä. Toimintaa ohjataan lakisääteisellä Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmalla (pelastuslain mukaan valvontasuunnitelma). Toiminnan kehittämisen painopisteenä on toimintaympäristössä olevien erityispiirteiden huomioiminen, valvontaprosessien yhdenmukaistaminen valtakunnallisesti sekä riskiperusteisuuden lisääminen toimintojen kohdentamisessa. Hyvinvointialue mahdollistaa paloriskiasumisen valvontaan ja siihen liittyvän viranomaisyhteistyön syventämisen yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa.

Palvelutarpeen ja toimintaympäristön muutokset talousarviovuonna, toiminnan painopisteet talousarviovuonna ja taloussuunnitelmakauden kehittämistarpeet

Haasteita toimintaympäristön muutoksia ovat vapaaehtoishenkilöstön saatavuus sekä erilaisten hankkeiden tehokas hyödyntäminen pelastuslaitoksen toiminnassa.

Vapaaehtoishenkilöstön (sivutoimisten sekä sopimuspalokuntalaisten) saatavuudessa on edelleen ollut haasteita, ja on nähtävissä, että ne tulevat kasvamaan. Pelastuslaitoksen kanssa henkilökohtaisen sopimuksen tehneiden määrä (sivutoimiset), ja aktiivisesti toimintaan osallistuvien määrä on huolestuttavasti pienentynyt. Samoin on edelleen haasteellista saada uusia sopimuspalokuntalaisia sitoutumaan toimintaan ja erityisesti saada heidät suorittamaan hyväksytyksi savusukellukseen vaadittava kuntotesti.

Mitattavat suoritteet:

- Pelastusalueen valvontasuunnitelman mukaisten suoritteiden kokonaismäärä / vuosi, tavoite: 3500 suoritetta
- Turvallisuuskoulutusta saaneiden henkilöiden lukumäärä, tavoite: 3000 henkilöä
- Toimintavalmiusajan toteutuminen 1-riskiluokan alueilla
- Pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön kokonaismäärä
- Vaativan pelastustoimintaan (savusukellus) kykenevän henkilöstön määrä sivutoimisissa ja sopimuspalokunnissa

1000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot	5 238	5 238	5 238
Maksutuotot	103	103	103
Tuet ja avustukset	1 310	1 310	1 310
Muut tuotot	34	34	34
Toimintatuotot yhteensä	6 684	6 684	6 684
Henkilöstökulut	-12 403	-12 723	-13 084
Palvelujen ostot	-2 127	-2 168	-2 168
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-773	-787	-787
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 524	-3 470	-3 470
Toimintakulut yhteensä	-18 826	-19 147	-19 508
Toimintakate	-12 142	-12 463	-12 823

10.4 Sosiaali- ja terveystoiminta

Sosiaali- ja terveystoiminta johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintaa, vastata toimialueensa toiminnan suunnittelusta, taloudesta, kehittämisestä, yhteensovittamisesta, toimeenpanosta, arvioinnista, riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta. Toimiala jakaantuu kolmeen vastuualueeseen; Perhe ja sosiaalipalveluihin, Terveystoimintoihin ja Ikääntyneiden palveluihin. Sosiaali- ja terveystoiminta vastaa myös toimialueensa henkilöstön kehittämisestä, työnjaosta ja yhteistyöstä. Lisäksi hän päättää vastuualueiden jakautumisesta tulosyksiköihin.

1000 €	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot	7 195	7 214	7 229
Maksutuotot	17 023	17 023	17 194
Tuet ja avustukset	1 528	1 528	1 528
Muut tuotot	5 093	5 138	5 183
Toimintatuotot yhteensä	30 840	30 903	31 134
Henkilöstökulut	-109 445	-112 499	-115 695
Palvelujen ostot	-228 558	-229 540	-228 297
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 259	-9 435	-9 435
Avustukset	-11 907	-11 317	-11 317
Muut toimintakulut	-19 396	-17 862	-17 863
Toimintakulut yhteensä	-378 566	-380 653	-382 607
Toimintakate	-347 726	-349 750	-351 474

10.4.1 Sosiaali- ja terveystoimen johto

Johtava lääkäri on hyvinvointialueen johtava terveyden- ja sairaanhoidon sekä lääketieteellisen hoidon viranhaltija (Terveydenhuoltolaki [57§](#)). Hän vastaa terveyden- ja sairaanhoidon ja lääketieteen alaan kuuluvien tehtävien ammatillisesta johtamisesta ja kehittämisestä hyvinvointialueella sekä yhteistyöstä erikoissairaanhoidon kanssa. Johtava lääkäri toimii lääketieteen asiantuntijana hyvinvointialueella ja vastaan terveyden- ja sairaanhoidon palveluiden yhdenmukaisuudesta ja lainmukaisesta toteuttamisesta hyvinvointialueella.

Hoitotyön johtaja on hyvinvointialueen johtava hoitotyön viranhaltija. Hän vastaa hoitotyöhön kuuluvien tehtävien ammatillisesta johtamisesta ja kehittämisestä hyvinvointialueella. Hoitotyön johtaja toimii hoitotyön asiantuntijana ja vastaa palvelujen yhdenmukaisuudesta, laadukkuudesta ja lainmukaisesta toteuttamisesta hyvinvointialueella.

Sosiaalityön johtaja on hyvinvointialueen johtava sosiaalityön viranhaltija. Hän vastaa sosiaalihuoltoon (SHL 1301/ 2014) kuuluvien tehtävien ammatillisesta johtamisesta ja kehittämisestä hyvinvointialueella. Sosiaalityön johtaja toimii sosiaalihuollon asiantuntijana alueella ja hänellä on vastuu palvelujen yhdenmukaisuudesta, laadukkuudesta ja lainmukaisesta toteuttamisesta hyvinvointialueella.

1000 €	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	321	321	321
Toimintakulut	-6 390	-6 475	-6 606
Toimintakate	-6 069	-6 154	-6 285

10.4.2 Perhe ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluihin sisältyvät lasten, nuorten ja perheiden palvelut, vammaispalvelut, työikäisten palvelut ja mielenterveys-, päihde- ja asumispalvelut. Lakisääteisiä palvelutehtäviä näillä yksiköillä on runsaasti.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Neuvolapalveluihin sisältyvät äitiysneuvola, lastenneuvola ja ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvola. Neuvolapalvelut järjestetään hyvinvointialueella lähipalveluna.

Opiskeluhuollon palvelut siirtyvät kokonaisuudessaan hyvinvointialueen järjestettäväksi, mikä edellyttää uudenlaista yhdyspintayhteistyötä mm. sivistystoimen toimijoiden kanssa. Opiskeluhuollon palvelut tulee järjestää oppilaitosten yhteydessä kaikille oppilaille ja opiskelijoille. Haasteena opiskeluhollossa on työvoiman saatavuus erityisesti psykologien osalta.

Varhaisen tuen palveluissa tuen tarve on suuri erityisesti mielenterveyteen liittyvien palvelujen saatavuudessa ja tavoitettavuudessa. Perheoikeudellisen yksikön ja kasvatus- ja perheneuvolatyön resursointi huomioiden mm. eroperheiden määrän alueella on tärkeää ennaltaehkäisyä. Perheet tarvitsevat niin ohjausta ja neuvontaa kuin myös konkreettista tukea mm. kotipalvelun ja perhetyön muodossa, jotta he eivät joutuisi raskaampien palvelujen piiriin.

Lastensuojelun asiakkaiden moniongelmaisuus ja palvelutarve kasvavat. Tämä yhdessä ostopalveluiden hinnannousujen kanssa lisäävät kustannuksia tulevina vuosina. Uudenmaan maakunnan sijaishuollon uusi kilpailutuskausi on alkamassa ja alustavien arvioiden mukaan hinnankorotukset laitoshoidon osalta ovat merkittäviä.

Erityispalvelut eli Porvoon turvakoti, Nuorisokoti Alva-talo sekä sosiaali- ja kriisipäivystys ovat toimineet ylikunnallisina jo ennen hyvinvointialueelle siirtymistä.

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää palveluita, jotka edistävät vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä, sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia esteitä. Soteuudistuksen myötä Etevan ja Kårkullan Itä-Uudellamaalla sijaitsevat yksiköt siirtyvät hyvinvointialueelle ja muodostavat yhdessä alueen kuntien vammaispalveluiden kanssa tulosyksikön. Hyvinvointialueen vammaispalveluiden tulosyksikkö jakautuu asumispalveluihin, toiminnallisiin palveluihin ja monialaisiin asiantuntijapalveluihin. Vammaispalveluihin luodaan yhteisiä toimintamalleja ja toimivaa sisäistä organisaatiota. Vammaispalvelulaki uudistuu 1.1.2023 ja yhdistää aiemman vammaispalvelulain ja kehitysvammalain palveluiden osalta. Samalla vammaispalveluiden sisältöjä ja toteuttamistapoja uudistetaan. Tämän myötä vammaisille henkilöille järjestettävien palveluiden saajamäärät, yksikkökustannukset ja kokonaiskustannukset muuttuvat. Kolmen vuoden siirtymäajasta huolimatta lakiuudistuksen edellyttämä asiakassuunnitelmien ja -päätösten päivittytyö vaatii myös lisäresursseja.

Työikäisten palveluissa keskitytään lakisääteisten palveluiden turvaamiseen sekä yhtenäisten käytäntöjen ja tasapuolisten palvelujen luomiseen alueen asiakkaille. Johtamista keskitetään ja varmistetaan riittävä asiantuntemus myös erityispalveluihin. Aikuissosiaalityön osalta turvataan riittävät lähipalvelut kaikille asiakkaille. Taloussosiaalityötä ohjaavat mm. alueellinen ohjeistus toimeentulotukeen sekä sosiaalisen luotonuksen käyttöönotto koko alueen kattavana palveluna. Monialaiset sosiaalipalvelut uutena tulosyksikkönä huolehtii kuntouttavien palvelujen kokonaisuuden ja lakisääteisen yhdyspintatyön toimeenpanosta esimerkkeinä kotoutumisen alkuvaiheen sosiaalipalvelut ja monialainen yhteispalvelu.

Mielenterveys-, päihde- ja asumispalveluissa keskitytään yhteisten toimintamallien ja hoitolinjausten sekä lainsäädännön kautta tulevien uusien palveluvalvoitteiden sisäänajoon. Hyvien ja toimivien paikallisten käytäntöjen huomioiminen palvelutuotannossa jatkuu. Ehkäisevän työn kehittäminen kaikissa ikäryhmissä, 4 tuulen mallin alueellinen mallinnus ja päiväkeskustoiminta ovat esimerkkejä uusista toiminnoista. Monialaisen nuorisoaseman avulla on tarkoitus vähentää kustannuspainetta mm lastensuojelun sijaishuollossa. Asumispalveluissa haetaan tehokkuutta asiakkaiden palvelutarpeen arviointiin ja asiakassegmentointiin yhdistämällä alueelliset resurssit ja osaaminen omalle kustannuspaikalleen.

1000 €	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	8 201	8 224	8 258
Toimintakulut	-104 599	-105 735	-106 715
Toimintakate	-96 397	-97 512	-98 458

10.4.3

Yhteiset terveyspalvelut

Terveyspalveluiden vastuualueen perustehtävänä on vastata Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen lakisääteisistä ja väestön tarpeen mukaisista terveydenhuollon palveluista. Terveyspalvelut pitävät sisällään terveysasemapalvelut, suun terveydenhuollon, terveyskeskussairaalapalvelut ja lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut. Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan HUS-yhtymältä. Lisäksi terveyspalvelut ostavat pääasiassa HUS:lta perusterveydenhuollon virka-ajan ulkopuolista päivystystä, sekä laboratorio- että kuvantamispalveluita.

Terveysasemapalvelut ja suun terveydenhuollon palvelut tuotetaan hyvinvointialueella edelleen nykyisissä terveyskeskuksissa aluejaon mukaisesti. Hyvinvointialueella toimii neljä terveyskeskusta sekä lisäksi useampi sivutoimipiste. Tavoitteena on turvata asiakkaille yhdenvertainen hoitoon pääsy sekä palvelujen saatavuus yhdenmukaisilla palveluprosesseilla. Terveysasemapalveluiden keskeisenä tavoitteena on erityisesti pitkäaikaissairaiden ja säännöllistä palvelua tarvitsevien palveluiden saatavuuden parantaminen ja jatkuvuuden turvaaminen. Hoitotakuun kiristymiseen on sekä terveysasemapalveluissa että suun terveydenhuollossa alueellisesti valmistauduttu käynnistämällä olemassa olevan jonon purkaminen sekä esimerkiksi ammattiryhmien välisen työnjaon kehittämällä. Haasteena palvelujen saatavuuden turvaamiselle sekä alueelliselle kehittämiselle on valtakunnallinen pula osaavasta työvoimasta.

Terveyskeskussairaalapalvelut tuottavat hyvinvointialueen asukkaille perusterveydenhuollon sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja vuodeosastoilla. Vuodeosastoja alueella on yhteensä viisi. Osastoilla toteutetaan lisäksi palliatiivista ja saattohoitoa yhdessä HUS:in palliatiivisen keskuksen kanssa. Terveyskeskussairaalapalvelut ovat osa laajempaa palveluketjua, jossa tavoitteena on potilaiden hoidon painopisteen pysyminen kotona kotisairaanhoidon, HUS:n kotisairaalan ja Liikkuva Liisa-palvelun avulla. Tilanteissa, jossa tämä ei ole mahdollista, on tavoitteena sujuvoittaa palveluketjuja, jotka helpottavat potilaiden siirtymistä terveyskeskussairaalaan ilman turhia päivystyskäyntejä. Haasteena on henkilökunnan saatavuus ja palveluketjujen mahdollinen toimimattomuus.

Lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut

Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluiden tavoitteena on parantaa ja ylläpitää kuntoutujan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä. Kuntoutuksella tuetaan kuntoutujan elämäntilanteen hallintaa sekä arjessa selviytymistä.

Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvat fysioterapiapalvelut, muut terapiapalvelut ja apuvälinepalvelut. Tavoitteena on suunnitelmakautena lääkinnällisten kuntoutuksen toiminnan yhtenäistäminen ja samanlaisten kriteereiden luominen hyvinvointialueelle. Haasteena on yksiköiden erilaiset toimintatavat ja apuvälinepalveluiden huolto- ja logististen ketjujen toimiminen.

1000 €	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	7 130	7 137	7 193
Toimintakulut	-188 015	-187 690	-187 357
Toimintakate	-180 885	-180 554	-180 165

Erikoissairaanhoito

HUS- Yhtymä

Uudenmaan erillISRatkaisun mukaisesti HUS-kuntayhtymä jatkaa toimintaansa erikoissairaanhoidon organisaationa, HUS-yhtymänä, jonka Helsinki ja Uudenmaan hyvinvointialueet omistavat. HUS-yhtymä perustettiin Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella (perussopimus), joka hyväksyttiin hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin valtuustoissa huhtikuussa 2022. Perussopimuksen mukaan HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta johtaa yhtymähallitus. Lisäksi perussopimuksessa on määritelty mm. ohjaus- ja rahoitusmalli. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen osalta laissa säädetyt ja HUS-järjestämissopimuksessa sovitut erikoissairaanhoitoon liittyvät palvelut tuotetaan HUS-yhtymän toimesta.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 615/2021 (13 §) määritelmän mukaisesti HUS-järjestämissopimus on Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän (osapuolet) keskinäinen sopimus, jossa ne sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi. Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa osapuolten työnjaon, yhteistyön ja toiminnan yhteensovittamisen toteutuminen siltä osin kuin se on tarpeellista osapuolten lakisääteisten tehtävien hoitamisen ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.

HUS erikoissairaanhoidon järjestämissopimusta työtetään parhaillaan ja se on tarkoitus hyväksyä maaliskuussa 2023. Uudenmaan terveydenhuollon palvelujen järjestämisen työnjaon, yhteistyön ja yhteensovittamisen ohjausta varten osapuolet luovat yhteisiä rakenteita ja järjestelmällisen tavan toimia. Järjestämissopimuksen mukaisesti osapuolet sitoutuvat kehittämään ohjaus- ja yhteistyömallia vaiheittain. Koska kyseessä on uusi yhteistyön toimintatapa, rakenteita ja toimintatapaa kehitetään tarvittaessa saatujen kokemusten perusteella. Varsinaiset päätökset tehdään kunkin sopijaosapuolen omien päätöksentekoprosessien ja -valtuuksien mukaisesti.

Yhteistoiminnan ja omavalvonnan tavoitteena on varmistaa laadukkaat palvelut ja hyvinvointialueen potilaiden ja asiakkaiden oikeuksien, toiminnan laillisuuden, sopimusten, 12 palvelustrategian sekä palvelulupauksen toteutuminen. Lisäksi omavalvonnalla ohjataan ja valvotaan palvelukokonaisuuksien ja –ketjujen, sekä palveluintegraation toteutumista, sekä eri osapuolten osallisuuden toteutumista.

Kustannuskehityksen hallinta ja integraation parantaminen peruspalvelujen ja erikoissairaanhoidon välillä edellyttää HUS:ilta ja sen omistavilta Uudenmaan hyvinvointialueilta ja Helsingiltä hyvää yhteistä tavoitteenasettelua, vaikuttavaa ohjausta sekä järjestämissopimuksen huolellista laadintaa. Jatkossa HUS-yhtymä osallistuu myös palveluihin ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvään koulutus-, tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoimintaan.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon palvelut toteutetaan pääosin HUS-yhtymän tuottamina. Valtio ei osoita HUS-yhtymälle suoraa kehysrahoitusta, vaan HUS-yhtymän jäsenet vastaavat yhtymän tehtävien rahoituksesta HUS-yhtymän perussopimuksessa, hallintosäännössä ja talousarviossa sovitulla tavalla. HUS-yhtymän talousarvio perustuu yhdessä jäsenten kanssa valmisteltuun raamiin. Kunkin jäsenen maksusuudet tasataan tilikauden lopussa toteutuneen käytön mukaisesti.

Erikoissairaanhoidon menojen kasvua pyritään hillitsemään kehittämällä ja tehostamalla hoitoketjuja erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä. Yhteistyötä on monen eri hankkeen kautta, tavoitteena on sujuvat, asiakaslähtöiset hoitoprosessit sekä alueellisesti yhteneväiset toimintatavat.

1000 €	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-130 620	-129 420	-128 177
Toimintakate	-130 620	-129 420	-128 177

10.4.4 Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palvelujen järjestämisen lähtökohtana on tukea kotona asumista ja omatoimista suoriutumista. Tavoitteena on tukea asiakkaita yksilölliseen, aktiiviseen ja turvalliseen arkeen. Ikääntyneiden palveluihin kuuluvat kotona asumista tukevat palvelut, kotihoitopalvelut ja asumispalvelut.

Kotona-asumista tukeviin palveluihin kuuluvat ikääntyneiden asiakasohjaus, veteraanipalvelut ja ennaltaehkäisevä toiminta. Asiakasohjauksen tehtävänä ohjauksen ja neuvonnan lisäksi on asiakkaan palvelutarpeen selvittäminen, asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisten palveluiden järjestäminen ja hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevien palvelujen yhteensovittaminen ja koordinointi. Tavoitteena on löytää asiakkaalle oikea-aikaiset ja riittävät palvelut tukemaan asiakkaan omatoimisuutta ja kotona-asumista. Hyvinvointialueen ikääntyneiden asiakasohjauksen yhteinen toimintamalli tullaan rakentamaan vuoden 2023 aikana.

Ennaltaehkäiseviin palveluihin kuuluvat erilaiset tukipalvelut ja päivätoiminta. Tukipalveluihin kuuluvat ateriapalvelu, turvapuhelinpalvelu, sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu sekä pienimuotoiset asunnonmuutostyöt.

Kotihoitopalvelut tuotetaan hyvinvointialueella nykyisten yksiköiden toimesta aluejaon mukaisesti. Palvelua tuotetaan kotikäynteinä tai etähoivana asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Kotihoidon kokonaisuus muodostuu kotisairaanhoidon ja kotipalvelun palveluista. Kotihoidon tavoitteena on mahdollistaa palvelun tarvitsijoiden turvallinen kotona asuminen ja vahvistaa asiakkaan osallisuutta ja omatoimisuutta. Kotihoidon avulla turvataan paljon tukea ja palvelua tarvitsevien henkilöiden kotona selviytyminen. Kotihoitoa järjestetään ympäri vuorokauden.

Asumispalvelut sisältävät perhehoidon, intervallihoidon, tavallisen ja tehostetun palveluasumisen. Asumispalveluiden tehtävänä on tarjota turvallista, monipuolista ja asukkaan yksilöllisyyttä korostavaa asumista. Asumispalveluja tarjotaan hyvinvointialueen asukkailla vanhuspalvelulain määräajan puitteissa. Hoitajamitoituksen nosto yhdessä haasteellisen maailmantilanteen vuoksi lisää paineita merkittäviin ostopalveluiden hinnankorotuksiin ja kustannusten kasvuun tulevana vuonna. Perhehoidon määrää hyvinvointialueella pyritään lisäämään tavoitteellisesti ohjelmakauden aikana.

Hyvinvointialueella valmistaudutaan vanhuspalvelulain mukaiseen hoitajamitoitusvaatimukseen lisäämällä henkilöstön määrää lain vaatimusten mukaiseksi. Haasteena palveluiden saatavuuden turvaamiseksi on pula osaavasta työvoimasta. Yhteistyössä eri hoitoalan oppilaitosten kanssa suunnitellaan erilaisia keinoja henkilöstön saatavuuden parantamiseksi.

1000 €	TAE 2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	15 187	15 222	15 362
Toimintakulut	-79 562	-80 752	-81 929
Toimintakate	-64 375	-65 530	-66 566

11 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu kuntien kaikki virat ja toimet myös avoimet sekä määräaikaiset työntekijät, jotka eivät ole kenenkään sijaisia.

	Virat, toimet ja määräaikaiset
Hallinto- ja strategiapalvelut	141,5
Ruoka- ja siivouspalvelut	85,0
Konserni ja strategiapalvelut yhteensä	226,5
Sosiaali- ja terveyspalveluiden johto	6,0
Perhe ja sosiaalipalvelut	672,0
Yhteiset terveyspalvelut	501,9
Ikäntyneiden palvelut	830,15
Sosiaali- ja terveyspalvelut yhteensä	2 010,05
Pelastustoimi yhteensä	205,0
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	2 441,6